

Noget, som vi jo saa haardt trænge til. Det, at en høiere Styrelse een Gang i en Mands Liv, eller vel flere Gange ligefrem træder hen til ham og siger: Du kan ikke være ligegyldig ved, hvem der skal være Din Præst; derom skal ogsaa Du fatte Beslutning, det kan selv bringe den nu Egegyldige til Eftertanke. Tager han saa feil, saa vil selve Fortrydelsen deraf ogsaa kunne blive af stor Betydning for ham og for mange flere end ham; thi hvad der saaledes skeer i et Sogn, ville mange andre Sogne følge med Dømmelsomhed. Men møder man saa med den Indvending, at det er umuligt, at det store Fleertal kan have Keilighed til at gennemgaae og prøve de mange Ansøgninger og saaledes komme til at høre det virkelige Ansvar, saa kan jeg aldeles ikke forstaae denne Indvending; thi hvad skulde der være i veien for, at man kunde overdrage eller paalægge disse Mænd eller Kvinder — hvem det nu bliver —, at de skulle vælge netop efter den Fremgangsmaade, som er foreslaaet i § 4, et Udvalg til at gennemgaae Ansøgningerne og derefter forelægge dem det Spørgsmaal, hvem de ville have, med den Veiledning, Udvalget er istand til at give. Ja, man kunde gaae endnu videre og gjøre, hvad der er gjort i nogle Egne af Slesvig, nemlig at overdrage til Udvalget at udpege tre af Ansøgerne for Menigheden, for at den kan vælge iblandt dem. Om det er Mange, der blive fremstillede for den almindelige Valgret, er for mig et mindre vigtigt Spørgsmaal; hvad jeg lægger Vægt paa, er, at den bliver givet saaledes, at den Menighed, man giver den til, sæler den Magt, der ligger deri, og det Ansvar, den derved kommer til at bære. Derimod at stille det saaledes hen, at en Menighed skal være med til at vælge Mænd efter Forholdstalsvalg, og at saa dette Navn eller Udvalg skal prøve Ansøgningerne paa den Maade, som er foreslaaet her i § 5, og med den Myndighed, som der er givet, det troer jeg kun vilde være lidet tiltalende for en Menighed, det vilde ganske sikkert ikke vække nogen stærk Tølelse hos den for det Ansvar, der paahviler den, eller fremkalde Lyst til den hele Gjerning. Efter al Sandsynlighed vilde det gaae, som De da vide,

at det saa ofte gaaer ved middelbare Valg, at det bliver nogle Enkelte, som komme til at afgjøre Valget, og det vil da hyppig blive heelt andre Grunde end kirkelige, der blive de afgjørende, hverken til Gavn for Menigheden eller det hele Kirkesamfund. Den Fremgangsmaade kan jeg ikke finde rigtig. Med Hensyn til Lovforslagets § 5 skal jeg indrømme, at den, saaledes som den her er affattet, har faaet deels af Ministeren og deels ved Behandlingen i Landstinget nogle Forandringer, som jeg sætter Priis paa, fremfor hvad der i disse Punkter blev vedtaget i Kirkekommissionen, idet det nemlig derefter er gjort muligt for Menighederne at faae Ansøgningerne noget længere til deres Raadighed, end der oprindeligt var paataent, saa at ibetmindste disse 9 Medlemmer, eller hvor mange det nu bliver, lettere ville kunne danne sig en selvstændig Mening om Ansøgningerne inden Forhandlingerne med Provsten. Men det staaer alligevel for mig som meget tvivlsomt, hvorvidt de ville være istand til at gennemgaae alle Ansøgningerne, saa at de faae den tilhørlige Sikkerhed i deres Dom. Der er et Hovedpunkt i den Henseende, som jeg ogsaa lagde Vægt paa i Kirkekommissionen, og det er Valgprædikenerne. Man maa nu indvende mod Valgprædikenerne, hvad man vil, saa er det en Fremgangsmaade, der i Grunden har været brugt her i Landet i tidligere Tid, og som endnu bruges rundt omkring i vore Nabolande og langt ud over dem, og som ganske vist ogsaa er den meest praktiske Maade at give Menighederne Keilighed til at lære de Mænd at kjende, som de skulle stemme over. Jeg troer, at hvis man ikke indfører det, kommer man til at løbe den Fare, som blev fremsat af det ærede Medlem for Kjerteminde, at Slægt og Venner da vilde henvende sig underhaanden til Forfjellige, ja at maastee Candidaterne selv vilde gaae omkring; man kan jo end ikke forbyde dem at prædike i Husene, hvorimod man langt mere tager Fristelsen bort, naar man tillader Valgprædikenen i Kirken under Tilsyn af kirkelige Embedsmænd; man vilde da have Sandsynlighed for, at det blev udført paa en ganske anderledes forsvarlig Maade, end naar man blot